

PROTOKÓŁ NR V/XLVII/17
z XLVII SESJI SEJMIKU WOJEWÓDZTWA
ŚLĄSKIEGO V KADENCJI

(18.12.2017 r. – Sala Sejmu Śląskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
w Katowicach, ul. Ligonia 46)

1. Otwarcie sesji – [godz. 11²⁰ – radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku]

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – Szanowni Państwo ! Spośród 45 radnych Sejmiku Województwa Śląskiego w dzisiejszej sesji, zwołanej na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa, uczestniczy 41 radnych, a zatem stwierdzam prawomocność obrad i otwieram XLVII sesję Sejmiku Województwa Śląskiego V kadencji ! Szanowni Państwo ! Jak co roku w miesiącu grudniu wspominamy rocznice tragicznych wydarzeń w dziejach naszego kraju i województwa. Kilka dni temu minęło 36 lat od wprowadzenia stanu wojennego, a także od tragicznych wydarzeń w Kopalni *Wujek*, a zatem proszę wszystkich Państwa o powstanie i uczymy chwilą ciszy ofiary tamtych tragicznych wydarzeń ...[chwila ciszy]... Szanowni Państwo ! Otwierając sesję serdecznie wszystkich witam. Witam Pana Krzysztofa Justyńskiego, Komendanta Wojewódzkiego Policji. Witam Panią Harcmistrz Annę Peterko, Komendantkę Śląskiej Chorągwi Związku Harcerstwa Polskiego. Serdecznie witam Pana Andrzeja Szczygła, Naczelnika Wydziału Monitoringu Środowiska Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach. Serdecznie witamy Panią Elżbietę Markowską, Prezes Stowarzyszenia *Częstochowskie Amazonki*. Serdecznie witam Panią Marię Lichotę, Wiceprezes Stowarzyszenia *Cieszyńskie Amazonki*. Witam Zastępcę Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach, Pana Juranda Irlika. Witam Zarząd Województwa Śląskiego na czele z Panem Marszałkiem Wojciechem Saługą. Witam Panią Skarbnik Elżbietę Stolorz-Krzysz, witam serdecznie Pana Sekretarza Krzysztofa Dzierwę. Serdecznie witam dyrektorów wydziałów Urzędu Marszałkowskiego oraz jednostek organizacyjnych, witam także przedstawicieli mediów, prasy, radia i telewizji. I najserdeczniejszej witam współgospodarzy dzisiejszej sesji, Państwa Radnych Sejmiku Województwa Śląskiego. Szanowni Państwo ! Zanim przejdziemy do procedowania porządku dziennego chcę Państwa poinformować, że zwróciłem się do Pana Komendanta Krzysztofa Justyńskiego z prośbą o poinformowanie nas na temat reakcji śląskiej policji związanej pikietą, która miała miejsce na Placu Sejmu Śląskiego w dniu 25 listopada. Jakby Pan Generał był uprzejmy kilka zdań tytułem informacji, proszę uprzejmie...

- **nadinsp. Krzysztof Justyński, Komendant Wojewódzki Policji w Katowicach** – w związku z pisemną prośbą, którą otrzymałem o przedstawienie Państwu krótkiej informacji dotyczącej działań policji w dniu 25 listopada podczas zabezpieczenia zgromadzenia na terenie Katowic, kilka słów oczywiście Państwu jak najbardziej przedstawię. Zgromadzenie, które odbywało się w Katowicach, zgłoszone przez osobę fizyczną, zgromadzenie legalne w związku z informacjami, które my jako policja otrzymaliśmy o tym zgromadzeniu. Przygotowaliśmy stosowne zabezpieczenie tego zgromadzenia, skierowano do działań w związku z tym zgromadzeniem 29 funkcjonariuszy. Zgromadzenie wstępnie zgłoszone na około 150 osób, w sumie brało w nim udział 79 osób. Podczas tego zgromadzenia osoby tam znajdujące się wywiesiły portrety europarlamentarzystów na przygotowanych wcześniej przedmiotach drewnianych, no i w związku z tym znana później Państwu cała narracja, która tej sprawy dotyczy, która przetoczyła się również szeroko w mediach. Działający na miejscu policjanci w momencie kiedy stwierdzili, że zachowanie tychże uczestników może generować odpowiedzialność karną bezzwłocznie podjęli działania leżące po stronie i w ramach kompetencji policji, czyli natychmiast przystąpili do zabezpieczania dowodów w tej sprawie. Obecny na miejscu zespół monitorujący dokonał utrwalenia obrazu i dźwięku z przebiegu tegoż zgromadzenia. Policjanci zabezpieczyli sobie dopływ informacji na temat danych personalnych osób, które brały bezpośredni udział w tym zachowaniu, będącym później kwestią dalszej oceny prawnokarnej. I w tym zakresie działania policjantów zabezpieczyły to co najbardziej istotne, czyli materiał dowodowy oraz wskazanie osób biorących bezpośredni udział w zachowaniu, które w dalszej części będzie procedowane. Materiały, które zebraliśmy, niezwłocznie, następnego dnia skierowaliśmy do prokuratury celem dokonania oceny prawnokarnej czy zachowanie tychże osób wyczerpuje znamiona przestępstwa. Prokuratura po analizie materiału dowodowego poprosiła jeszcze o uzupełnienie kilku drobnych kwestii w tym materiale, zostało to uzupełnione i natychmiast ponownie materiały skierowano do prokuratury. W chwili obecnej jest wszczęte w tej sprawie śledztwo z art. 119 *Kodeksu karnego*. I tu, Szanowni Państwo, jeżeli chodzi o te czynności, które były na miejscu, w takim skrócie, tak one przebiegały – całe to zgromadzenie trwało w sumie około 20 minut. Natomiast odnosząc się do tego co jak gdyby wiodące pojawiało się w przestrzeni publicznej, czyli uwagi kierowane pod adresem policjantów biorących udział w zabezpieczeniu tego zgromadzenia, dlaczego to policjanci nie rozwiązali tego zgromadzenia. Ustawa *prawo o zgromadzeniach* wskazuje wyraźnie kto i kiedy rozwiązuje zgromadzenie – w przypadku zgłoszonego legalnego zgromadzenia jest to przedstawiciel organizatora lub przedstawiciel organu gminy. Policja nie jest tam wskazana jako podmiot, który rozwiązuje zgromadzenie, zwłaszcza w sytuacji, kiedy nie dochodziło do żadnych gwałtownych zamachów na życie, zdrowie, czy mienie. W związku z tym działania policji na tym etapie

zmierzające do tego aby bezpośrednio, natychmiast utrwalić przebieg tego zgromadzenia, zabezpieczyć materiał dowodowy, ustalić personalia osób, które brały udział w tej części zgromadzenia, która w tej chwili jest procedowana w prokuraturze, zostały na miejscu zrealizowane, zabezpieczone, materiał zrealizowano i przesłano do prokuratury. Szanowni Państwo ! To pokrótce ta informacja jeżeli chodzi o zgromadzenie z dnia 25 listopada. Jeżeli Państwo macie jakieś pytania w związku z tym, to oczywiście bardzo chętnie odpowiem.

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – dziękujemy Panu Komendantowi za informacje w temacie, o który prosiliśmy ... ja bym nie sugerował żeby dużo dyskutować na ten temat, niemniej jednak jeśli się nasuwają pewne pytania, to proszę uprzejmie...
- **radny Jarosław Makowski** – Panie Generale, korzystając z okazji, że Pan jest i zgodził się udzielić tej krótkiej informacji – to na moją prośbę – więc chciałbym jeszcze dopytać. Oczywiście Pan Generał w dość tak eufemistyczny sposób mówił, że na *przedmiotach drewnianych* zostały wywieszane portrety – rozumiem, że jest okres wigilijny – ale te narzędzia składały się w szubienicę, jasno to dodajmy. To były szubienice i na tych szubienicach wisiały portrety europarlamentarzystów, natomiast moje pytanie jest następujące żebyśmy mieli jasność, być może raz na zawsze: czy w takich wypadkach jak 25 listopada, czyli w trakcie tej manifestacji to organ zezwalający na demonstrację powinien zadzwonić, czy powiadomić policję że rozwiązuje zgromadzenie i wtedy policja interweniuje ? Czy ja dobrze to rozumiem ? Czy taka jest procedura ? Gdyby Pan Generał krok po kroku powiedział nam jak ta procedura wygląda żebyśmy mieli jasność na przyszłość.
- **nadinsp. Krzysztof Justyński, Komendant Wojewódzki Policji w Katowicach** – Panie Radny ! Oczywiście kwestia trybu rozwiązania zgromadzenia jest określona i to nie policja ją wskazuje, ona wynika wprost z ustawy, w jaki sposób i kiedy kto rozwiązuje zgromadzenie legalne, zgromadzenie wcześniej zgłoszone. I w takiej kolejności jak powiedziałem, przedstawiciel organizatora, jeżeli uznaje że uczestnicy zgromadzenia dokonują, czy postępują w sposób niewłaściwy z celem tego zgromadzenia, dokonują naruszeń gwałtownych ładu, porządku publicznego, naruszają przepisy ruchu drogowego lub też dokonują innych naruszeń przepisów lub ustaw karnych, powinien to zgromadzenie rozwiązać. W ramach kontroli organu, który wydaje zezwolenie na przeprowadzenie zgromadzenia jest kompetencja – jeżeli osoba z ramienia organizatora nie rozwiązuje zgromadzenia jest to kompetencja również organu gminy do tego żeby te zgromadzenie rozwiązać. I jeżeli zgromadzenie zostałoby rozwiązane wtedy

ono traci swój przymiotnik legalności, wówczas te działania policji już mogą być realizowane, ponieważ jest to nielegalne zgromadzenie. Jedynym wyjątkiem kiedy policja może rozwiązać niejako w pierwszej kolejności zgromadzenie, to są zgromadzenia tzw. spontaniczne, i tutaj policja nie musi czekać, czy też nie czeka jeżeli dochodzi do naruszeń przepisów i w ramach swoich kompetencji ustawodawca dopuścił możliwość rozwiązania zgromadzenia przez policję. Natomiast w przypadku tych dwóch wcześniejszych jest gradacja hierarchii, kto po kolei rozwiązuje zgromadzenie.

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo Panu Komendantowi za przekazaną informację i udzieloną odpowiedź. Szanowni Państwo ! Przechodzimy do realizacji kolejnego punktu porządku dziennego...

2. Rozpatrzenie proponowanych zmian w porządku obrad:

Porządek obrad:

1. Otwarcie sesji Sejmiku.
2. Rozpatrzenie proponowanych zmian w porządku obrad.
3. Przyjęcie protokołów z XLIII i XLIV sesji Sejmiku.
4. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia oświadczenia dotyczącego ogłoszenia roku 2018 *Rokiem 100-lecia Związku Harcerstwa Polskiego* (**druk V/727**).
5. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia rezolucji o ogłoszeniu roku 2018 *Rokiem Profilaktyki Raka Piersi* (**druk V/728**).
- 6. Podjęcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2018-2030 (druk V/724):**
 - przedstawienie projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2018-2030 wraz z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej przez Pana Wojciecha Saługę, Marszałka Województwa Śląskiego,
 - przedstawienie stanowiska Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów,
 - dyskusja,
 - podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2018-2030.
- 7. Podjęcie uchwały w sprawie budżetu Województwa Śląskiego na 2018 rok (druk V/725):**
 - przedstawienie projektu budżetu Województwa Śląskiego na 2018 rok wraz z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej przez Pana Wojciecha Saługę, Marszałka Województwa Śląskiego,
 - przedstawienie stanowiska Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów,
 - dyskusja,
 - podjęcie uchwały w sprawie budżetu Województwa Śląskiego na 2018 rok.

8. Podjęcie uchwały w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2017-2030 (**druk V/731**).
9. Podjęcie uchwały w sprawie zmian budżetu Województwa Śląskiego na 2017 rok (**druk V/732**).
10. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia *Programu ochrony powietrza dla terenu Województwa Śląskiego, mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji* (**druk V/730**).
11. Podjęcie uchwały w sprawie ustalenia przebiegu istniejących dróg wojewódzkich nr 492, 784, 790, 793, 794, 795, 796, 910, 780, 789, 791, 792, 904, 905 na terenie Województwa Śląskiego (**druk V/729**).
12. Rozpatrzenie informacji o stanie środowiska w Województwie Śląskim w 2016 roku.
13. Sprawozdanie z działalności Zarządu Województwa w okresie pomiędzy sesjami.
14. Interpelacje, zapytania, wnioski, oświadczenia radnych.
15. Zamknięcie sesji Sejmiku.

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – przypomnę nam wszystkim, że zmiany porządku obrad wymagają bezwzględnej większości głosów ustawowego składu Sejmiku. Jest to zgodne z art. 21 ust. 2 ustawy o samorządzie województwa. W pierwszej kolejności chcę Państwa poinformować, że z mojej inicjatywy proponuję wprowadzenie do porządku projektu uchwały, który Państwo Radni otrzymali na druku V/733, w sprawie wygaszenia mandatu radnej Sejmiku Województwa Śląskiego. I drugi projekt uchwały z inicjatywy Zarządu Województwa – Państwo otrzymaliście ... jeśli nie, to za chwilę, ale już mamy druk o numerze V/734 – w sprawie zawarcia Porozumienia o współpracy i rozwoju przyjaznych stosunków pomiędzy Województwem Śląskim a Stanem Bengal Zachodni – jeśli ktoś jest w geografii świata niezorientowany jest to stan w Republice Indii. Takie dwie propozycje, które będą podlegały głosowaniu. Teraz oddaję głos Panu Marszałkowi Wojciechowi Sałudze.

- **Marszałek Wojciech Saługa** – proszę o zdjęcie punktów 6 i 7, czyli podjęcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2018-2030 i podjęcie uchwały w sprawie budżetu Województwa Śląskiego na rok 2018. Ta informacja gdzieś ... no chociażby na komisji już była. Dostaliśmy w piątek około 15⁰⁰ negatywną opinię Regionalnej Izby Obrachunkowej odnośnie budżetu, musimy to przeanalizować, no i stąd potrzebujemy czasu czy będziemy składać odwołanie, czy będziemy coś innego robić, to dzisiaj nie jestem w stanie powiedzieć, ale raczej na pewno będziemy składać odwołanie ... ale na styczeń byśmy to przenieśli. Zarzuty mamy mniej więcej tego typu, że wskaźnik na rok 2019 jest niski. Mieliśmy już gorsze wskaźniki w

poprzednich latach i one były akceptowane, teraz nie wiem co o tym ... pewnie będziemy chcieli rozmawiać. I drugie co ja z tych dokumentów wyczytałem, zarzucono nam, że w budżecie nadwyżka budżetowa, że z wyniku za dużo środków dajemy na rok przyszły. Myśmy tam mieli około 43 mln – Regionalna Izba wskazuje, że jej wychodzi żeby to może być 6, a my wiemy z doświadczenia, że będzie 100 i myślę, że po prostu potrzeba się i porozmawiać. Myślę, że też zobaczymy czy na koniec roku weźmiemy kredyt, bo jeżeli nie wzięlibyśmy, to nam zupełnie inaczej ułoży też prognozę finansową. Tak czy inaczej, w związku z tą negatywną opinią, proszę o zdjęcie z porządku obrad, no i myślę, że na najbliższą sesję z budżetem przyjdziemy.

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – czy są inne propozycje zmian w porządku obrad ? ... Nie widzę ! ... Pan Radny Czarnynoga. Przypominam, że obradujemy w punkcie rozpatrzenie proponowanych zmian w porządku obrad.
- **radny Piotr Czarnynoga** – ja tylko chciałem do tej propozycji Pana Marszałka – chciałem prosić, myślę że w imieniu wszystkich radnych, o to żebyśmy dzisiaj otrzymali na piśmie, czyli do wglądu każdy z nas radnych, to stanowisko Regionalnej Izby Obrachunkowej, które jest podstawą wniosku Pana Marszałka.
- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – ja mam pewną wiedzę w tym zakresie, ale czy Pan Marszałek zechce się ustosunkować do głosu Pana Radnego Czarnynogi ? Moja wiedza może być nieprecyzyjna.
- **Marszałek Wojciech Saługa** – tak, oczywiście, proszę o przygotowanie. Myślę, że trakcie sesji to dostaniemy. Negatywna opinia to problem nas wszystkich, musimy wiedzieć wszyscy o co w tym chodzi.
- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – mamy jasność w tym zakresie. Innych zgłoszeń do zmian w porządku dziennym nie widzę, a zatem za chwilę przystąpimy do głosowania. Proszę Państwa Radnych o sprawdzenie czy karty są włożone do czytników by nasze głosowania były skuteczne. I tak w kolejności zgłoszonych zmian w pierwszej kolejności głosować będziemy wprowadzenie do porządku dziennego uchwały na druku V/733 ... to moja inicjatywa, żeby była pełna jasność, bo na konwencji Pan Radny Jan Kawulok zgłaszał żeby w tym zakresie była także precyzja i wiedza wszystkich radnych...

Głosowanie nad wprowadzeniem do porządku obrad projektu uchwały w sprawie wygaszenia mandatu Radnej Sejmiku Województwa Śląskiego (druk V/733):

za	39
przeciw	0
wstrzym.	1

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – proponuję zamieścić ten projekt uchwały po obecnym punkcie 11.

Głosowanie nad wprowadzeniem do porządku obrad projektu uchwały w sprawie zawarcia Porozumienia o współpracy i rozwoju przyjaznych stosunków pomiędzy Województwem Śląskim a Stanem Bengal Zachodni (druk V/734):

za	32
przeciw	4
wstrzym.	3

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – tą uchwałę będziemy procedowali po uchwale, którą wcześniej wprowadziliśmy do porządku.

Głosowanie nad zdjęciem z porządku obrad projektu uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2018-2030 (druk V/724):

za	40
przeciw	0
wstrzym.	1

Głosowanie nad zdjęciem z porządku obrad projektu uchwały w sprawie budżetu Województwa Śląskiego na 2018 rok (druk V/725):

za	39
przeciw	0
wstrzym.	2

Przyjęty porządek obrad:

1. *Otwarcie sesji Sejmiku.*
2. *Rozpatrzenie proponowanych zmian w porządku obrad.*
3. *Przyjęcie protokołów z XLIII i XLIV sesji Sejmiku.*
4. *Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia oświadczenia dotyczącego ogłoszenia roku 2018 Rokiem 100-lecia Związku Harcerstwa Polskiego (**druk V/727**).*
5. *Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia rezolucji o ogłoszeniu roku 2018 Rokiem Profilaktyki Raka Piersi (**druk V/728**).*
6. *Podjęcie uchwały w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2017-2030 (**druk V/731**).*
7. *Podjęcie uchwały w sprawie zmian budżetu Województwa Śląskiego na 2017 rok (**druk V/732**).*
8. *Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Programu ochrony powietrza dla terenu Województwa Śląskiego, mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji (**druk V/730**).*
9. *Podjęcie uchwały w sprawie ustalenia przebiegu istniejących dróg wojewódzkich nr 492, 784, 790, 793, 794, 795, 796, 910, 780, 789, 791, 792, 904, 905 na terenie Województwa Śląskiego (**druk V/729**).*
10. *Podjęcie uchwały w sprawie wygaszenia mandatu Radnej Sejmiku Województwa Śląskiego (**druk V/733**).*
11. *Podjęcie uchwały w sprawie zawarcia Porozumienia o współpracy i rozwoju przyjaznych stosunków pomiędzy Województwem Śląskim a Stanem Bengal Zachodni (**druk V/734**).*
12. *Rozpatrzenie informacji o stanie środowiska w Województwie Śląskim w 2016 roku.*
13. *Sprawozdanie z działalności Zarządu Województwa w okresie pomiędzy sesjami.*
14. *Interpelacje, zapytania, wnioski, oświadczenia radnych.*
15. *Zamknięcie sesji Sejmiku.*

3. Przyjęcie protokołów z XLIII i XLIV sesji Sejmiku:

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – chcę przypomnieć, że otrzymaliśmy drogą elektroniczną te treści protokołów z tychże dwóch sesji, były też do wglądu w formie papierowej w Kancelarii Sejmiku. Czy są uwagi do przedłożonych protokołów ?
- **radny Zbigniew Przedpelski** –...Szanowni Państwo ! Są takie sesje, w których wystąpienia się dobrze pamięta i nie sposób przeczytawszy obecnie sporządzone protokoły, a przede wszystkim ten z XLII sesji ... oczywiście, my tu mówimy zawsze nie to co zaprotokoluje protokolant(?), ale jeżeli chodzi naprawdę o staranność, o dobór interpunkcji, widać, że autor protokołów od

niejakiego czasu stara się aby wiernie oddać to co dzieje się na tej sali i uważam, Panie Przewodniczący, że chciałbym wyrazić, przynajmniej ze swoich ust, wyrazy szacunku dla sporządzających obecnie te protokoły. To naprawdę nie ma nic wspólnego z nie tak jeszcze odległymi czasami, gdzie mniej lub bardziej świadomie – a twierdzą bardziej świadomie – fałszowano przebieg naszych obrad. Ja wspomnę tylko moment kiedy mówiłem z tej mównicy o *policzkach wołowych*, to w protokół wpisano trzy kropeczki, po to żeby zasugerować że mówiłem o zupełnie innej części tego wołu. Tak, że, Panie Przewodniczący, chciałem publicznie wyrazić szacunek dla protokolanta i może przy okazji wrócimy do pomysłów, które niegdyś tu już były zgłaszane, żeby np. transmitować nasze obrady przez internet. Może jeżeli już uczciwie potrafimy przedstawiać co się dzieje, to może również i taka formuła byłaby godna przemyślenia.

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – ja tylko wszystkim nam przypomnę, że obrady każdej naszej sesji są nagrywane, tak, że można wysłuchać, nie tylko czytać i ta forma według mnie jest wystarczająca, a co do tych propozycji, to można się zastanowić, wydyskutować jeszcze bardziej doskonale rozwiązanie w tym zakresie.

Głosowanie nad przyjęciem protokołu z XLIII sesji Sejmiku:

za	40
przeciw	0
wstrzym.	0

Głosowanie nad przyjęciem protokołu z XLIV sesji Sejmiku:

za	40
przeciw	0
wstrzym.	0

4. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia oświadczenia dotyczącego ogłoszenia roku 2018 *Rokiem 100-lecia Związku Harcerstwa Polskiego* (druk V/727):

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – czy ktoś z Państwa Radnych zechce zabrać głos w tej sprawie ? ... Nie widzę ! A zatem możemy przystąpić do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	39
przeciw	0
wstrzym.	0

- **Harcistrz Anna Peterko, Komendant Śląskiej Chorągwi ZHP** – Szanowni Państwo Radni ! W imieniu harcerzy Związku Harcerstwa Polskiego, Chorągwi Śląskiej działającej na terenie województwa śląskiego, chciałam serdecznie podziękować za przyjęcie tej uchwały. Jest to dla nas ogromne wyróżnienie i ogromny zaszczyt, że w tej sali radni województwa śląskiego podjęli uchwałę o tym, że następny rok, rok 2018, jest *Rokiem 100-lecia Związku Harcerstwa Polskiego*. Obecnie Chorągiew Śląska to ponad 13 tys. zuchów, harcerzy, seniorów i instruktorów. To także ponad 3 tys. wolontariuszy, dorosłej kadry organizacji, która w sposób ciągły prowadzi wychowanie, prowadzi proces wychowania wspierając rodzinę, szkołę oraz inne instytucje w tym żeby kształtować młode pokolenie Polaków. Staramy się w naszej służbie, służbie zgodnej z ideami prawa i przyrzeczenia harcerskiego pomagać, pełnić tą służbę Bogu, ludziom i ojczyźnie. Staramy się wychowywać młodych patriotów i następny rok, w którym będziemy organizowali bardzo wiele przedsięwzięć o właśnie charakterze patriotycznym, spiętych wspólnym hasłem *Związek Harcerstwa Polskiego Rówieśnikami Niepodległej*, to rok ogromnych wyzwań. Dla nas, dla harcerzy, jednym z największych z nich to *Zlot Stulecia*, który będzie miał miejsce w sierpniu następnego roku na Wyspie Sobieszewskiej. Kilka lat temu otrzymaliśmy takie bardzo dla nas ważne wyróżnienie, które nazywa się *Marka Śląskie* i my na co dzień tą markę staramy się wytwarzać i staramy się dążyć do tego żeby cały czas harcerze ze Śląska byli tymi *markowymi harcerzami* właśnie. Dlatego chciałam też Państwa poinformować, że reprezentacja Chorągwi Śląskiej jest w tej chwili największą reprezentacją w skali wszystkich chorągwi z całego kraju i liczy 2210 uczestników. Następny kontyngent Chorągwi Wielkopolskiej liczy 1600, więc jesteśmy najwięksi, najbardziej liczni i mamy nadzieję, że również jakościowo będziemy najlepsi, nie tylko podczas zlotu, ale podczas wszystkich następnych lat. Jeszcze raz bardzo pięknie dziękuję ! Zapraszamy na wszystkie przedsięwzięcia, które organizujemy, będzie nam bardzo miło Państwa gościć.

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – dziękujemy Druhnie Komendantce za wystąpienie, za piękne życzenia i za tą prognozę, czy plany pięknych działań na rok 2018 i dalsze lata. Szanowni Państwo ! Nie widzę zgłoszeń do dyskusji w tym punkcie...

5. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia rezolucji o ogłoszeniu roku 2018 Rokiem Profilaktyki Raka Piersi (druk V/728):

- **radna Marta Salwierak** – bardzo się cieszę, że mogę dziś przestawić rezolucję w sprawie ogłoszenia roku 2018 *Rokiem Profilaktyki Raka Piersi*, ponieważ ta sprawa jest niezwykle istotna, bo wydawać by się mogło, że o tym temacie już wiele zostało powiedziane, że są programy zdrowotne. Niestety nadal jest to bardzo duży problem wśród kobiet i półtora miliona kobiet rocznie po 50 roku życia nadal nie korzysta z tych bezpłatnych programów zdrowotnych. Dlatego jako Samorząd Województwa Śląskiego chcielibyśmy w tym roku zwiększyć naszą aktywność i aktywnie wspierać kampanię edukacyjną, profilaktyczną i wspierać w tej działalności również stowarzyszenia, takie jak *Amazonki*, które na co dzień tym się zajmują. Jest to nadal najczęściej występujący nowotwór złośliwy wśród Polek, dlatego bardzo proszę Szanownych Państwa Radnych o poparcie tej uchwały i jednocześnie zapraszam serdecznie do aktywnego włączania się w ciągu całego roku w całym województwie w kampanię edukacyjną. Taką np. jak tu mamy dzisiaj *różową kartkę życia*, która poprzez aktywność sportową podczas meczy będzie przypominała paniom o badaniach profilaktycznych i będzie na pewno ważnym elementem kampanii, tak, że bardzo proszę o poparcie tej uchwały.
- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – czy ktoś z Państwa Radnych jeszcze zechce zabrać głos w tym punkcie porządku dziennego ? ... Nie widzę ! A zatem możemy przystępować do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	38
przeciw	0
wstrzym.	0

- **Pani Elżbieta Markowska, Prezes Stowarzyszenia Częstochofskie Amazonki** – jest mi niezmiernie miło być tutaj dzisiaj z Państwem, przede wszystkim podziękować za to, że ogłosiliście rok 2018 rokiem walki z rakiem piersi. Proszę Państwa ! Ja jestem prezesem Stowarzyszenia *Częstochofskich Amazonek* od 2007 roku. Od 2010 jestem członkiem zarządu *Federacji Amazonek* w Polsce oraz wiceprzewodniczącą Unii Śląskiej. Unia Śląska liczy 24 kluby. Jest to jedna z większych unii w Polsce. Znamy dokładnie ten problem zachorowalności – jest to przerażające. Proszę Państwa ! Bardzo dziękujemy za to, że się włączyliście, w imieniu wszystkich kobiet, tych, które chorowały, ale pamiętajmy o tych, które mogą zachorować. Świadomość nasza jest naprawdę bardzo niska. Otrzymujemy zaproszenia na badania profilaktyczne i często te zaproszenia właściwie lądują w koszu. Sama byłam tego przykładem, kiedy przyszedłam do lekarza wydawało mi się, że byłam rok wcześniej. Okazało się później po diagnozie, że nie byłam 3 lata. My jesteśmy

zabiegani, myślę że z pewnością nigdy nie zapomnimy o przeglądzie samochodu, nie zapomnimy jako kobiety pójść do kosmetyczki, do fryzjera, a przede wszystkim nie zapomnimy posprzątać w domu – to jest nasz obowiązek – ugotować. My mamy wiele ważnych rzeczy, które chcemy najpierw zrobić, nie myślimy o sobie, a pamiętajmy o jednym, że zdrowa matka, zdrowa kobieta, to jest zdrowa rodzina i też jest wtedy zdrowe społeczeństwo. Proszę Państwa ! Myślę, że pokażemy w tym roku 2018 jak ważna jest profilaktyka, jak ważne jest właśnie zadbać o swoje zdrowie, ale przede wszystkim, co jest bardzo ważne, Pani Marta powiedziała tu o kobietach, o takiej zachorowalności po 50 roku życia, ale olbrzymia zachorowalność teraz jest bardzo zatrważająca wśród młodych kobiet. Od 20 roku życia już mamy bardzo dużo amazońki, które docierają do nas, do stowarzyszeń i to nam pokazuje że powinniśmy zadbać również o te młode. A panów tutaj wszystkich obecnych zachęcam do tego żebyśmy faktycznie tą różową kartkę pokazywali swoim kobietom, swoim dzieciom, znajomym, przyjaciółkom, czy kochankom ... żeby zadbały o siebie. To samo się dotyczy panów, bo tu wchodząc usłyszałam o raku prostaty. Prostate też jest bardzo ważna. A proszę Państwa jak jest strasznie ważne jak wśród młodych szerzy się choroba raka jąder. My o tym nie mówimy, ale cieszę się, że tu dzisiaj mogę być u Państwa i liczę, że to zaowocuje w całej Polsce. Jestem niezmiernie dumna patrząc na Państwa, na różowe wstążki, gdzie może nie jestem za tą różową wstążką, ale ona jest symbolem międzynarodowym – znakiem amazońki jest łuk – łuk, który symbolizuje waleczne kobiety. Proszę Państwa ! Życzę na przyszły rok samych sukcesów, a przede wszystkim, ponieważ zbliżają się Święta Bożego Narodzenia, w imieniu nas wszystkich życzę zdrowych, pogodnych, radosnych świąt i przede wszystkim szczęśliwego Nowego Roku. Jeszcze raz bardzo serdecznie za to dziękuję że jesteście, jestem niezmiernie dumna, że jestem mieszkanką Śląska i że mogę powiedzieć, że Śląsk rozpoczyna walkę z rakiem piersi i myślę, że za wami pójdzie cała Polska. Bardzo serdecznie dziękuję !

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję Pani Prezes za wystąpienie, ale nade wszystko za wspaniałą działalność. Chcę nam wszystkim przypomnieć, że w tym roku Stowarzyszenie *Częstochowskie Amazonki* obchodziło dwudziestolecie wspaniałej działalności pod dowództwem, tak bym po wojskowemu chciał powiedzieć, Pani Eli Markowskiej. Za to w imieniu nas wszystkich raz jeszcze serdecznie dziękuję, a takim widzialnym obrazem wdzięczności i uznania były odznaczenia. Pani Elżbieta Markowska została odznaczona *Złotą Odznaką Honorową za Zasługi dla Województwa Śląskiego*, także Stowarzyszenie *Częstochowskie Amazonki* otrzymały to najwyższe nasze samorządowe wojewódzkie odznaczenie. Raz jeszcze gratulujemy i dziękujemy Pani.

[krótka wypowiedź Pani Elżbiety Markowskiej z sali, poza nagraniem]

- **Marszałek Wojciech Saługa** – tutaj była też mowa, że mężczyźni mają ...1 % chorych na raka piersi to mężczyźni, tak, że te kartki też sobie trzeba od czasu do czasu pokazywać. Takie niestety są fakty. Były rozdawane wstążeczki, są rozdawane kalendarze i będą jeszcze rozdawane bombki. Chciałem powiedzieć, że to bombki wykonane przez dzieciaki, które leczą się w naszym ośrodku w Rabce. W ramach współpracy ze szkołami ogłosiliśmy konkurs, coś takiego żeby dzieci wykonały po prostu te bombki i absolutnie technika wykonywania tych bombek była dowolna. Oprócz dzieciaków z Rabki były dzieci, które się leczą w Goczałkowicach-Zdroju, w Jastrzębiu w naszym szpitalu rehabilitacyjnym, Kubalonka w Istebnej i Ośrodek Terapii Nerwic dla Dzieci i Młodzieży w Orzeszu. Tak, że to prezent od dzieciaków, a my w zamian za to ufundujemy książki, gry do ich świetlic, żeby będąc w szpitalu miały czym wypełniać czas.
- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – dziękujemy Panie Marszałku, a przede wszystkim dziękujemy dzieciom za te piękne świąteczne pamiątki, które otrzymaliśmy. Szanowni Państwo ! Po tych uroczystych chwilach przystępujemy do realizacji dalszych części porządku dziennego, już bardziej roboczych i związku z tym przystępujemy według zmienionego porządku do 6 punktu porządku dziennego...

6. Podjęcie uchwały w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2017-2030 (druk V/731):

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – z uwagi na to, że nie wszyscy usłyszeli zapowiedź punktu obecnie 6, po zwiniętych dwóch punktach, przypominam – podjęcie uchwały w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2017-2030 ... Czy jest potrzebne wprowadzenie do tego punktu porządku dziennego ? ... Nie widzę ! Proszę o przedstawienie stanowiska Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów ... opinia pozytywna ... oraz czy ewentualnie inne komisje zajmowały się projektem tej uchwały ? ... Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie porządku dziennego ? ... Nie widzę zgłoszeń ! A zatem możemy przystąpić do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	27
przeciw	1
wstrzym.	11

7. Podjęcie uchwały w sprawie zmian budżetu Województwa Śląskiego na 2017 rok (druk V/732):

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – czy jest potrzebne wprowadzenie do projektu tej uchwały ? ... Nie widzę potrzeb ! Proszę o przedstawienie stanowiska Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów ... opinia pozytywna ... oraz ewentualnie innych komisji, które zajmowały się projektem tej uchwały ? ... Nie widzę ! Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie porządku dziennego ? ... Nie widzę ! W związku z tym możemy przystąpić do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	24
przeciw	0
wstrzym.	14

8. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia *Programu ochrony powietrza dla terenu Województwa Śląskiego, mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji* (druk V/730):

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – czy potrzebne jest wprowadzenie ? ... Proszę uprzejmie, zgłasza się Pan Marszałek Henryk Mercik.
- **radny Henryk Mercik, Członek Zarządu Województwa** – ja chciałbym tylko wprowadzić tutaj poprawkę do projektu. Otóż w projekcie, który jest załącznikiem do projektu uchwały, stwierdzono błąd pisarski i w streszczeniu tegoż projektu *Programu ochrony powietrza*, na stronie 9 dokumentu jest podana wartość około 3,3 mld zł, natomiast powinno być około 8,3. Wartość ta faktycznie wynika z harmonogramów rzeczowo-finansowych zawartych na stronach 138 do 162 projektu dokumentu, tak, że proszę taką poprawkę wprowadzić.
- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – przyjmujemy to zgłoszenie jako autopoprawkę bez konieczności głosowania. Proszę o przedstawienie stanowiska Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej ... opinia pozytywna.

- **radny Zbigniew Przedpelski** – będziemy głosować dość doniosły dokument, na pewno mający znaczenie w świetle stopnia zanieczyszczenia powietrza w naszym województwie, co jest nabrzmiałym problemem. Chciałem tylko zauważyć, że my tak na dobrą sprawę to powinniśmy głosować pięć *programów ochrony powietrza*, bo obejmujemy miasto Częstochowę, miasto Bielsko, aglomerację górnośląską, aglomerację rybnicko-jastrzębską i pozostałą strefę województwa. Czy to rzeczywiście są tak jednorodne problemy ? Czytając przygotowany dokument, rzeczywiście opracowany został przez instytucje bardzo szacowne, ale w jaki sposób on mógł uzyskać pozytywne opinie, to naprawdę się zastanawiam. Przecież dla każdego z tych obszarów tak naprawdę problemy są różne. Czy zostały tam ujęte np. takie bogate złoża metanu, pokładów węgla, jakie występują w aglomeracji rybnicko-jastrzębskiej ? Ja powiem więcej ! W całym dokumencie, poza tabelką, gdzie są uchwały rad gmin przywoływane i jeszcze na stronie 163, występuje wzmianka o odnawialnych źródłach energii, za to na stronie 166 zaleca się uzyskanie zmniejszenia emisji poprzez zabudowę ogrzewań elektrycznych. No to ja gratuluję ! To rzeczywiście ze względu na te substancje, których występują przekroczenia, to my uzyskamy poprawę w ten sposób, ale ja rozumiem że koalicja rządząca oskarża PiS, ale Państwo już chyba podjęli decyzję o wystąpieniu z Unii Europejskiej ? Czy wszystkie założenia polityki klimatycznej unijnej nas przestały interesować ? Ja jeszcze rozumiałbym gdyby to było jakieś zalecenie stosowania pomp ciepła, wybitnie efektywnych źródeł zasilanych energią elektryczną, no to bym zrozumiał – żeby nie było niedomówień, ja nie chciałbym zanegować faktu że w niektórych sytuacjach zastosowanie ogrzewania elektrycznego, tam gdzie np. trzeba punktowo ogrzewać przestrzeń w jakichś dużych halach, to tak ! Tutaj jest rzeczywiście szansa uzyskania efektywnego wykorzystania energii, ale przecież to przeczytają normalni ludzie. Ja się zgadzam z tym, że inwestycyjnie to jest dobrze dokonane obliczenie, tak ! Najtaniej jak uzyskać redukcję emisji pyłu i nawet benzo(α)pirenu, to jest zabudować ogrzewanie elektryczne, tylko że w horyzoncie tego programu do roku 2027 to ogrzewanie elektryczne, tych którzy je zabudują, zje ! Ja tylko przypominam, że rok 2027 to ma być pełne wdrożenie systemu handlu uprawnieniami do emisji i wszelkie ulgi mają wtedy zostać zlikwidowane. A w dniu dzisiejszym funkcjonują już prognozy 51 euro za EUA, czyli za jedną tonę uprawnienia do emisji dwutlenku węgla. Proszę Państwa ! Z całym szacunkiem dla autorów, ale przyjmowanie *programu ochrony powietrza*, w którym raz jeden, na stronie 163, przypadkowo zostało wspomniane o odnawialnych źródłach energii, w drugim dziesięcioleciu XXI wieku to chyba coś nie tak. I jeszcze jedno ! Tak jak powiedziałem to powinno być pięć programów, ale dzięki temu że jest jeden, to można zerknąć do tabelki, które tam występują i które obrazują skalę problemu. Szanowni Państwo ! Jak podsumujemy konieczne nakłady wychodzi niespełna 8..., może inaczej, wychodzi grubo ponad 8 mld

zł. Mieliśmy dzisiaj – na szczęście został wycofany – ale mieliśmy uchwalać budżet, w którym na dział *gospodarka komunalna i ochrona środowiska* było przewidywane 1,5 mln. Żeby tak zobrazować każdemu o jakim problemie rozmawiamy i co zaraz będziemy uchwalać, to proszę Państwa, plan rzeczowo-finansowy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na rok 2017, z którego według tego *programu* zresztą miał być on finansowany, to plan przychodów rocznych WFOŚ całkowitych naszych wynosi ogółem niespełna 150 mln zł. Ze swej strony stawiam wniosek o odesłanie projektu tego dokumentu do poprawki.

- **radny Tadeusz Gruszka** – mam nadzieję, że każdy z was otrzymał w formie skrótowej *Program ochrony...*, w takich ładnych, ciekawych tabelach ujęty. Ja chciałbym zwrócić jedynie uwagę na pewne fakty, które może nie zawsze docierają do wyobraźni jeżeli się ich nie przeliczy na inną jednostkę. Taką np. emisję roczną pyłów PM 2,5 i PM 10, łącznie tu gdzieś wychodzi 45 tys. ton. Jeżeli to przeliczymy na TIR-y o pojemności wagowej 18 ton, to w skali naszego województwa rozsypanych jest 2,5 tys. TIR-ów – to sobie możemy przeliczyć jak daleko z Katowic w kierunku wybrzeża sznur takich TIR-ów był, więc jest to ogrom zadań aby te pyły, które są główną przyczyną chorób naszych dróg oddechowych i nie tylko, jednak jak najszybciej zlikwidować. Projekt mówi o 2027 roku i problem finansowy, o którym kolega wspominał, stoi też przed Marszałkiem. To działanie, o którym wspominałem podczas zeszłej sesji, aby wspomóc indywidualne jednostki ogrzewające domy z europejskiego funduszu wsparcia na wymianę tych tzw. *kopciuchów*, które jak tabela kolejna pokazuje od 45 do prawie 50 % stanowią ten główny element, przyczynę złej jakości powietrza. Na koniec taka uwaga do samorządów – z zatroszczeniem na którejs z końcowych stron można przeczytać – chciałbym na to zwrócić uwagę żeby mówić o tym w swoich lokalnych miejscach, że ten problem nie jest jeszcze rozumiany przez samorządowców, bo sam projekt był opiniowany wśród jednostek samorządu terytorialnego i co na końcu czytamy ? 35 opinii pozytywnych, 15 gmin wniosło uwagi nie wydając opinii, 2 opinie negatywne, ale co najgorsze, co powala, 118 gmin i 14 powiatów nie skorzystało z możliwości wyrażenia opinii. Z racji tego, że system przewiduje, że się to przyjmuje jako pozytywne może to wyglądać dobrze, ale wiemy że tak nie jest.

- **radny Józef Kubica** – rzeczywiście, czytając ten projekt, no nie da się nie zauważyć, że on został sporządzony niedbale i bardzo przychyliam się tutaj do wniosku mojego kolegi Zbyszka Przedpeńskiego żeby to jeszcze troszeczkę przewertować. Proszę Państwa ! O co mi chodzi ? Kiedy tworzyliśmy – i tutaj rzeczywiście trzeba duże uznanie złożyć Panu Marszałkowi – *uchwałę antysmogową*, praktycznie rok pracy, skończyła się tak jak się skończyła, czyli przyjęciem przez Sejmik tej *uchwały antysmogowej*. Bardzo dobrze !

Natomiast rodzi się tu pewne niebezpieczeństwo czy ten projekt *programu ochrony powietrza*, który żeśmy dostali na komisji naszej, będzie on w pełni kompatybilny z tą ustawą [uchwałą?], bo jeżeli czytam, że w wyniku konsultacji i opiniowania z *programu ochrony powietrza* wydzielono warianty wprowadzenia ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji spalania paliw stałych, metodykę wykrywania nielegalnego spalania, sprawozdanie z realizacji, to ja się pytam jak ja to mam rozumieć ? Czy to zostało wyrzucone, czy to po prostu zostało użyte jako *a priori* tego zagadnienia ? No takie mam po prostu pytanie, ale cały czas... [...] ¹

- **radny Henryk Mercik, Członek Zarządu Województwa** – tutaj pozwolę się nie zgodzić ze stwierdzeniem, że projekt jest niedbały. To stwierdzenie kogoś kto pewne go dogłębnie nie przeczytał. Przepraszam, ale taka jest moja refleksja. Absolutnie jest to projekt zrobiony przez znawców tego zagadnienia, przez konsorcjum firm: *Atmoterm*, bardzo doświadczonej firmy, Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla i Główny Instytut Górnictwa. Wydaje się, że projekt ten dotyka w szczególności tego co jest naszym największym problemem, czyli problemu niskiej emisji, z którym musimy się zmagać, biorąc pod uwagę również wszelkie uwarunkowania infrastrukturalne, planistyczne, ale także ekonomiczne, bo bardzo łatwo jest walczyć z takim problemem mając odpowiednie warunki ekonomiczne i odpowiednio bogate społeczeństwo. Dobrze Państwo wiecie, że tak nie jest. Powiem tak – wydaje się, że jest to bardzo dobry dokument, ja się z nim zapoznałem i jeszcze odnosząc się do słów Pana Radnego Przedpeńskiego – Pan Radny Przedpeński zacytował zapisy strony 163 i 164, a to są działania nie wynikające z realizacji *programu*, zaplanowane do realizacji w innych dokumentach, które przyczyniają się do poprawy stanu jakości powietrza, czyli nie są to działania wynikające bezpośrednio z realizacji, czy zaplanowane do realizacji w programie, ale wynikające z innych dokumentów, które bezsprzecznie przyczyniają się do poprawy stanu jakości powietrza. I tu m.in. jest efektywność ekologiczna, ekonomiczna działań związanych z redukcją emisji powierzchniowej i tam również m.in. oprócz likwidacji ogrzewania węglowego i podłączenia do sieci ciepłej, wymiany starego kotła węglowego na nowy, zasilany automatycznie klasy piątej, wymiany ogrzewania węglowego na gazowe, zmiany ogrzewania węglowego na olejowe, likwidacja ogrzewania węglowego i instalacji pompy ciepła, to jest tutaj zapisane, jest również zmiana ogrzewania węglowego na elektryczne. Nie jest to jedna jedyna propozycja, ale jedna z wielu. Sam ogrzewam swój dom energią elektryczną, możemy na ten temat porozmawiać, myślę że teraz nie na to czas, ale jest to też możliwe, jest to w pełni ekologiczne i jeszcze mnie nie zabiło, aczkolwiek wszystkim tego oczywiście nie polecam, biorąc pod uwagę

¹ chwilowa przerwa w nagraniu (kilka sekund) - M.J.

uwarunkowania ekonomiczne właśnie. Dziękuję i proszę oczywiście o przyjęcie dokumentu.

- **radny Zbigniew Przedpelski** –...przepraszam bardzo Panie Marszałku, czy mógłby mi Pan użyczyć tej drukowanej kopii, bo ja nie mam takiej pomocy, a ... Dziękuję bardzo serdecznie. Proszę Państwa ! Więc o ile dobrze, Pan Marszałek był zdaje się uprzejmy to potwierdzić, jeżeli to są działania nie wynikające, to tam zostało użyte sformułowanie odnawialnych źródeł energii i pomp ciepła, natomiast na stronie 166, o której wspominałem, czytamy: *przedstawione porównanie pokazuje, że najlepiej ulokować środki realizując działania związane z: wymianą ogrzewania węglowego na elektryczne – w pierwszym punkcie – wymianą ogrzewania węglowego na gazowe, wymianą starych kotłów węglowych na kotły spełniające wymagania klasy 5*, itd. Proszę Państwa ! Tak jak wspomniałem, jeżeli obliczono nakłady inwestycyjne to uważam że jesteśmy mieszkańcom województwa zamiast takiego, sugerującego nieprawdę zapisu, winni obliczenie uczciwe, żeby ci wysokiej klasy specjaliści – a ja wspomniałem, że *Atmoterm* to rzeczywiście są wysokiej klasy specjaliści, o ICHPW i GIG-u nie wspominając – tylko, że rzeczywiście czegoś tu albo nie dorobiono, albo zmanipulowano. Proszę Państwa ! Ja jeszcze raz ponawiam wniosek o uzupełnienie tego o realne obliczenia, gdzie uwzględni się nie tylko nakłady inwestycyjne, ale również uwzględni się nakłady, które taki mieszkaniec województwa, który sobie wymieni na to elektryczne, a to rzeczywiście inwestycyjnie będzie się jawić jako najlepsze rozwiązanie, może się jawić niektórym, to gdzie się uwzględni koszty tej energii elektrycznej po 2027 roku, z uwzględnieniem obecnych prognoz cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla.

- **Marszałek Wojciech Saługa** – Panie Radny ! Odsyłam do prac Ministerstwa Energii, do Pana Ministra Tchórzewskiego, do Pana Ministra Tobiszowskiego. Ja sam uczestniczyłem w konwencji marszałków, gdzie jeden z podsekretarzy stanu mówił o projekcie, który prowadzi w tej chwili ministerstwo. Grupa Tauron w to jest zaangażowana, Główny Instytut Górnictwa, stworzenie specjalnej taryfy energetycznej, być może nocnej, poszukania najnowszych rozwiązań technologicznych, bo może to o czym Pan mówi, to jest nasza wiedza, taka moja jak i Pana, jak to dawniej był piec akumulacyjny, a teraz to jest inaczej i są naprawdę bardzo poważne przymiarki do tego żeby jednym z alternatywnych źródeł ciepła była energia energetyczna. I to w naszym kontekście jest o tyle jeszcze istotne, że pozyskiwana w naszym przypadku z węgla. Ale pracują właśnie energetycy czy są w stanie zrobić taryfę ... a może będzie *zielona energia* ? Nie wiem ! To wy bardziej powinniście wiedzieć i dlatego odsyłam do tych ministrów, którzy nam opowiadają sami historię, że szukają specjalnej taryfy, gdzie będzie można ogrzewać domy prądem.

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – więcej chętnych do zabierania głosu w tym punkcie nie widzę, a zatem możemy przystąpić do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	23
przeciw	3
wstrzym.	9

9. Podjęcie uchwały w sprawie ustalenia przebiegu istniejących dróg wojewódzkich nr 492, 784, 790, 793, 794, 795, 796, 910, 780, 789, 791, 792, 904, 905 na terenie Województwa Śląskiego (druk V/729):

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – czy potrzebne jest wprowadzenie do projektu tej uchwały ? ... Nie widzę ! Proszę o przedstawienie stanowiska Komisji Rozwoju i Zagospodarowania Przestrzennego ... opinia jednogłośnie pozytywna. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Nie widzę ! W związku z tym możemy głosować...

Głosowanie nad uchwałą:

za	33
przeciw	0
wstrzym.	0

10. Podjęcie uchwały w sprawie wygaszenia mandatu Radnej Sejmiku Województwa Śląskiego (druk V/733):

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – czy potrzebne jest wprowadzenie do projektu tej uchwały ... zgłasza się do zabrania głosu Pan Radny Przedpeński, rozumiem, że otwieram dyskusję jeśli nie było potrzeby wprowadzenia...
- **radny Zbigniew Przedpeński** – ja mam pytanie natury formalnoprawnej, bo nie bardzo mogę wyobrazić sobie żeby do Sejmiku wpłynął wniosek o odmowę wygaszenia mandatu. Chciałem wyjaśnić, bo prawdopodobnie wniosek był o wygaszenie mandatu i nie jestem pewien czy nie powinniśmy głosować tak brzmiącej uchwały ? Ale to technicznie, do prawników.

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – jeszcze poproszę, jeśli będzie potrzeba więcej wyjaśnień proceduralnych, to jak najbardziej, poproszę o opinię Przewodniczącego Komisji Statutowo-Regulaminowej, bo komisja badała sprawę i w efekcie obrad wydała opinię. Proszę bardzo Panie Janie Kawulok, Przewodniczący Komisji o zabranie głosu w tej sprawie i będzie to zapewne częścią, czy całkowitą odpowiedzią na pytania stawiane przez Pana Radnego Przedpeńskiego ...[radny Jan Kawulok z miejsca, poza nagraniem]... Dziękuję bardzo ! Czy są jeszcze osoby chętne do zabrania głosu w tym punkcie porządku dziennego ? Ja chcę na marginesie powiedzieć jeszcze jeśli ktoś będzie zainteresowany szczegółami, to proponuję i proszę, w innym trybie będziemy mówili o szczegółach. Na Komisji Statutowo-Regulaminowej było powiedziane w tym zakresie niemalże wszystko, czy wszystko, ja też mam w tym zakresie pełną wiedzę jaką powinienem mieć. Tak, że jeśli nie ma innych głosów w dyskusji proponuję przystąpić do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	39
przeciw	0
wstrzym.	1

11. Podjęcie uchwały w sprawie zawarcia *Porozumienia o współpracy i rozwoju przyjaznych stosunków pomiędzy Województwem Śląskim a Stanem Bengal Zachodni* (druk V/734):

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – czy potrzebne jest wprowadzenie do projektu tej uchwały ? ... Potrzebne jest wprowadzenie, proszę bardzo, Pani Marszałek Małgorzata Ochęduszek-Ludwik zabierze głos.

- **radna Małgorzata Ochęduszek-Ludwik, Członek Zarządu Województwa** – pozwalam sobie zarekomendować projekt uchwały, mając w pełni świadomość, że nie został dochowany porządek procedowania, ale nie został on dochowany ponieważ właśnie dzisiaj, po rozpoczęciu sesji, otrzymaliśmy oficjalną informację z Ministerstwa Spraw Zagranicznych, które pozytywnie opiniuje nam projekt porozumienia stanowiącego załącznik do uchwały, którą Państwo dzisiaj dostaliście. Proszę zwrócić uwagę, ta ostatnia kartka, dzisiejsza data MSZ, podpis złożony praktycznie w momencie rozpoczynania sesji. Chcę jeszcze tytułem uzasadnienia powiedzieć, że kontakt z Bengalem Zachodnim zaczął się już w 2016 roku, natomiast 5 października tego roku wpłynęło zaproszenie na ręce Pana Marszałka Saługi z prośbą o udział w edycji *Bengalskiego Globalnego Szczytu Biznesowego*, to jest taki

odpowiednik naszego KG. Ponieważ szczyt ma się odbyć w styczniu 2018 roku, a podpisanie porozumienia ma nastąpić w trakcie tego szczytu, ażeby zachować pewną rangę tego dokumentu, stąd dzisiejsza propozycja i prośba o wyrażenia Państwa akceptu co do projektu tej uchwały. Chcę powiedzieć, że procedura z naszej strony została zachowana, od pół roku prowadzimy taką korespondencję z Bengalem Zachodnim z prośbą żeby wyrazili akceptację co do projektu porozumienia i 4 grudnia przyszło z Bengalu Zachodniego pismo akceptujące treść porozumienia, tegoż stanowiącego załącznik do dzisiejszej Państwa uchwały. W ślad za zgodą strony indyjskiej zostało wystosowane pismo do MSZ z prośbą o wyrażenie zgody i taka odpowiedź z MSZ przyszła. Z informacji również pisemnych, wyrażonych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych, dowiadujemy się że stroną, czyli takimi potencjalnymi interesariuszami tego szczytu są nasze podmioty z terenu województwa śląskiego, a więc Jastrzębska Spółka Węglowa, Węgłokoks, Instytut Górnictwa KGHM. Chcę powiedzieć również, że Bengal Zachodni jest jednym z najlepiej rozwijających się regionów indyjskich i rząd indyjski bardzo poszukuje partnerów ze strony polskiej i tutaj upatrzył sobie województwo śląskie. Jeżeli trzeba będzie zwołać Komisję Współpracy Zagranicznej ażeby wyraziła swoją opinię, czy zarekomendowała Państwu, to ja uprzejmie poproszę o taką przerwę. Raz jeszcze przepraszam za ten tryb, sądziliśmy, że Ministerstwo Spraw Zagranicznych nie wyda nam, nie zdąży wydać nam tej opinii, w związku z tym te podmioty, które są zainteresowane, w szczycie bengalskim nie będą mogły uczestniczyć. Dziś okazuje się, że jest inaczej, stąd też raz jeszcze przepraszając, proszę Państwa uprzejmie o akceptację projektu tej uchwały.

- **radny Jerzy Gorzelik** – to co Pani Marszałek tutaj przedstawiła było przekonujące, ale ja chciałbym prosić o odpowiedzi na pytania, które pozwolą nam to usytuować w szerszym kontekście współpracy międzynarodowej, ponieważ rzadko mamy okazję mówić o współpracy międzynarodowej na sesjach Sejmiku, a chciałbym się upewnić że mamy tutaj do czynienia z pewnym takim planowym, systematycznym i strategicznym działaniem, bo łatwo dostrzec, że w ostatnich latach jeżeli chodzi o te umowy partnerskie, albo przynajmniej propozycje nowych kierunków współpracy, pojawiają się takie dosyć egzotyczne destynacje. Wiadomo że świat się kurczy, więc może nie jest to aż tak zaskakujące, ale źle by się stało gdybyśmy realizowali te nowe zadania kosztem tych, które tradycyjnie wpisane były program współpracy międzynarodowej województwa śląskiego. Dlatego chciałem się upewnić zadając kilka pytań. Po pierwsze – pytania o współpracę z partnerem, który przez lata był najbliższym partnerem zagranicznym województwa, a mianowicie Północną Nadrenią-Westfalią. Czy kontynuowana jest tradycja opracowywania corocznych planów współpracy z tym krajem związkowym Republiki Federalnej Niemiec, czy odbywają się spotkania na przemian na

szczeblu Zarządu Województwa i Rządu Północnej Nadrenii-Westfalii jak to miało miejsce w przeszłości ? I druga rzecz odnosząca się do drugiego z naszych dawnych partnerów – chodzi o Nord Pas-de-Calais. Czy w związku z reformą administracyjną w Republice Francuskiej ta współpraca jest kontynuowana ze spadkobiercą, nazwijmy to tak, Nord Pas-de-Calais i jak w tych nowych warunkach wygląda kwestia współpracy w ramach Regionalnego *Trójkąta Weimarskiego* ? Odpowiedzi na te pytania pozwolą nieco uspokoić moje obawy o to, że te odległe kierunki współpracy realizowane są kosztem tych tradycyjnych, wpisanych już w politykę Województwa Śląskiego.

- **radna Krystyna Jasińska** – bardzo dziękuję Pani Marszałek za te wyjaśnienia, nie ukrywam, że w momencie kiedy otrzymaliśmy ten projekt uchwały byłam zaskoczona, bo rzeczywiście na posiedzeniu komisji nie rozmawialiśmy na ten temat. Chciałbym troszeczkę więcej informacji jak to się stało, że jesteśmy zainteresowani właśnie współpracą z Bengalem Zachodnim. Wymienione tutaj są różne płaszczyzny, to porozumienie ma charakter bardzo ogólny. Czy już wiadomo jak wyglądałaby współpraca na płaszczyźnie gospodarczej, na płaszczyźnie naukowej, technicznej itd., czyli na tych wszystkich czterech płaszczyznach, które są wymienione, czy też na razie to porozumienie ma tylko bardzo ogólny charakter ?

- **radny Grzegorz Wolnik** – ja trochę czuję się wywołany do odpowiedzi, ponieważ miałem przyjemność uczestniczyć w delegacji do Bangalu na zaproszenie Ministerstwa Gospodarki i Ministerstwa Spraw Zagranicznych i było to z Panem Marszałkiem Karolczakiem, więc to on i w zasadzie ja znamy trochę te szczegóły. I powiem tak – to przede wszystkim Bangal dąży do tego żeby nawiązać z nami współpracę – oczywiście my nie jesteśmy przeciw, bo to jest potężny rynek zbytu, to jest stumilionowy region z potężnym górnictwem, ale górnictwem dość jeszcze, rzekłbym, prymitywnym. Znakomitą część robót po prostu wykonuje się ręcznie i na plecach wynosi upadowymi urobek, więc dla naszych przedsiębiorstw, które parają się kwestiami związanymi z górnictwem, jest tam rynek zbytu, po prostu rzekłbym, bajeczny. Spotkaliśmy również tam już Polaków, którzy się tam osadzili i próbują po prostu firmy polskie tam przyciągnąć, więc myślę że byłoby z naszej strony nieroztropnym gdybyśmy tak potężny rynek zbytu zlekceważyli. Jeszcze raz przypomnę – ten nasz wyjazd i te pierwsze kontakty odbyły się na zaproszenie Ministerstwa Gospodarki i Ministerstwa Spraw Zagranicznych, byliśmy cały czas w towarzystwie ambasadora Rzeczypospolitej i to on m.in. przeprowadził nas przez wszystkie meandry tamtejszych kontaktów gospodarczych, politycznych i również naukowych, więc to nie tylko kwestia biznesu, ale również kwestia wymiany naukowej. Państwo doskonale wiedzą, że Indie to przecież światowe zagłębie informatyczne. Myślę że jest cała sfera, potężna platforma współpracy, którą

należy zagospodarować i wykorzystać, mimo że kierunek wydawałby się dosyć egzotyczny, ale faktycznie dzisiaj, przy tej już tradycyjnie nazywanej *globalnej wiosce*, to jest 10 godzin lotu. To nie są już dzisiaj jakieś zupełnie egzotyczne miejsca. Warto tam być, byliśmy tam na światowym kongresie gospodarczym i jako Polska byliśmy jednym z głównych partnerów, mieliśmy tam swoją sesję. I też m.in. to dzisiejsze zaproszenie jest pokłosiem tego naszego pobytu jesienią ubiegłego roku.

- **radna Krystyna Jasińska** – oczywiście w moim poprzednim wystąpieniu jako przewodnicząca Komisji Współpracy Zagranicznej, ja nie mam nic przeciwko nawiązywaniu nowych kontaktów, jest to oczywiście bardzo ważne dla naszego województwa. Chodzi jednak o to, że jeśli mamy komisję branżową to dobrze byłoby żeby radni pracujący w tej komisji byli poinformowani. Chodzi o to, że jeśli od pół roku były czynione przygotowania, to wydaje mi się, że jako komisja branżowa powinniśmy po prostu o tym wiedzieć.
- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – czy ktoś z Państwa jeszcze zechce zabrać głos w sprawie projektu tejże uchwały na druku V/734 ? Nie widzę ! Za chwilę przystąpimy do głosowania, ja chcę tylko nam wszystkim przypomnieć, że sprawy związane ze współpracą zagraniczną, przy podejmowaniu uchwał dotyczących tych spraw, wymagają bezwzględnej większości ustawowego składu Sejmiku. Tak, że to musimy wziąć sobie pod uwagę by nasza uchwała była podjęta prawomocnie.

Głosowanie nad uchwałą:

za	32
przeciw	0
wstrzym.	4

12. Rozpatrzenie informacji o stanie środowiska w Województwie Śląskim w 2016 roku:

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – Szanowni Państwo ! Chcę przypomnieć, iż w zawiadomieniu mailowym o sesji został Państwu przesłany link do strony Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, gdzie zamieszczono przedmiotową informację. Ponadto informacja ta była też sygnalizowana na posiedzeniu Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej. Czy ktoś z Państwa chciałby zabrać głos w sprawie tejże informacji ? ... Nie widzę, wobec tego przyjmujemy tą informację i przechodzimy do kolejnego punktu...

13. Sprawozdanie z działalności Zarządu Województwa w okresie pomiędzy sesjami:

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – także pragnę Państwu przypomnieć, że w wersji elektronicznej i papierowej tą informację z podstawowych zadań zrealizowanych przez Zarząd Województwa Śląskiego otrzymaliśmy. Czy są pytania, uwagi, potrzeba wypowiedzi w zakresie tego punktu ?
- **radny Piotr Czarnynoga** – z przykrością dowiedzieliśmy się o negatywnej opinii Regionalnej Izby Obrachunkowej, a z przykrością, no bo póki ten budżet nie będzie uchwalony, mam nadzieję też ze zmianami, które być może i my do niego wniesiemy, np. zaskakujący jest brak stanowiska Komisji Kultury mimo braku 46 mln na bieżącą działalnością jednostek kultury, co przecież w tym projekcie budżetu można było wprost wyczytać. Myślę, że to może dlatego, że posiedzenie komisji odbyło się nazajutrz po otrzymaniu materiału przez radnych, ale te wszystkie sprawy, które my możemy jeszcze wnieść do tego budżetu jako radni na sesji Sejmiku, póki nie będziemy dyskutowali projektu uchwały budżetowej, to oddajemy się, mówię tak trochę przenieś, ale przecież nie raz przeżywaliśmy to będąc radnymi w innych jednostkach samorządu – że ja przypomnę że póki ten budżet nie będzie uchwalony przez nas – jeszcze raz powtarzam, mam nadzieję, że ze zmianami wniesionymi jednak przez nas – no to będziemy pracowali nad uchwałą Zarządu, który przyjął ten budżet w terminie do 15 listopada. Niektórzy to nazywają *provisorium budżetowym*, jest to określenie kolokwialne, bo to jest uchwała Zarządu, więc jak nie będzie uchwały Sejmiku, to będzie uchwała Zarządu i mamy budżet na rok 2018, tyle tylko że nie uchwalony przez Sejmik. Takie są bezpośrednio też i konsekwencje tego zdjęcia w porządku obrad, no bo nie negatywnej opinii RIO, bo mimo negatywnej opinii moglibyśmy przecież ten budżet przyjmować. Proszę Państwa ! Może też pozytyw będzie taki, że wreszcie zaczniemy dyskutować o tym, że to wszystko co tu jest od wielu lat, co najmniej od roku 2010, czy 2009 – zaraz powiem dlaczego od 2009 – jest tutaj dyskutowane, to to jest realistyczna ocena, czy nierealistyczna ocena ? Klub radnych Prawo i Sprawiedliwość, którego mam przyjemność prezentować, wielokrotnie wcześniej w dyskusji na temat zarówno budżetu, jak i potem absolutorium nad kolejnymi budżetami, ale też wieloletniej prognozy finansowej, wielokrotnie zwracamy uwagę na nierealistyczność tego budżetu i swojemu zdziwieniu Regionalna Izba Obrachunkowa też to tak potraktowała. Jeżeli od 2009 roku dla zrównoważenia budżetów potrzebujemy w każdym roku coraz większego kredytu – w 2009 - 40 mln, w 2018 - prawie 235 mln zł, a wskaźniki indywidualne zadłużenia na 2019 pokazują, że nie możemy wziąć więcej niż 30 mln kredytu, no to jest to realistyczne, czy to nie

jest realistyczne ? Jeżeli po zakończeniu Regionalnego Programu Operacyjnego 2014-2020, co nastąpi w roku 2023 ze względu na sposób rozliczania, w roku 2024 drastycznie maleją nasze dochody ogółem do kwoty 1 mld zł i w związku z tym możliwości realizowania wydatków bieżących, no to czy to jest realistyczne, czy nie jest realistyczne ? To nawet nie chodzi o to żebyśmy mieli dzisiaj satysfakcję, bo jej nie mamy, z tego że jest ta negatywna opinia, tylko mamy argument, że to nie tylko jest myślenie, jak nam się próbuje wmawiać, opozycyjne i polityczne, tylko że jest to autentyczne zmartwienie nad stanem finansów publicznych Samorządowego Województwa Śląskiego. No i też, co można wyczytać w opinii, którą żeśmy dostali ? Zwróćcie Państwo uwagę, że bardzo wysoki stan zadłużenia Województwa Śląskiego – prawie mld zł ! I my musimy o tym wszystkim rozmawiać, także na sesjach budżetowych, a nie że my przedstawiamy konkretne argumenty i przechodzimy do głosowania, bo Zarząd nawet nas nie zaszczyca odpowiedzią na te argumenty. A to, że na dzień dzisiejszy po przyjęciu zmian, ostatnich zmian w budżecie na rok 2017, nie widać wolnych środków, które mogłyby być podstawą do wydawania środków na te brakujące zadania, no to Pan Marszałek był uprzejmy dzisiaj nawet to powiedzieć, a my tak wiemy że to będzie ponad 100 mln. No ale tego nie widać ! My niby wiemy, ale my tego nie widzimy, bo formalnie po tych zmianach, które żeśmy dzisiaj wnieśli, to widać 6 mln tej, mówiąc kolokwialnie, nadwyżki budżetowej. No to my się sami oszukujemy. To dlaczego, tak jak jest to w większości budżetów samorządowych, na koniec roku na tej właśnie dzisiejszej dla nas sesji, nie urealnia się budżetu ? Czy dlatego że się prowadzi przez wiele lat taką celową politykę żeby większość środków wydawać decyzjami Zarządu, po tym jak one się ukażą w lutym, czy w marcu ? Czy może dlatego, że my tu sami stworzyliśmy taki instrument i taki sposób działania, że nie panujemy zupełnie na tym co się dzieje w wydatkowaniu bieżącego budżetu i dopiero przeczytamy to w marcu ? No, ale Regionalna Izba Obrachunkowa wreszcie po raz pierwszy przeczytała to nie w marcu, tylko czytając to tak jak my to czytamy od wielu lat. Oczekuję, że Zarząd dzisiaj nam przedstawi co dalej ? No bo jesteśmy w takiej sytuacji, w której nasze doświadczenie nam niczego nie podpowiada. Jest wiele różnych możliwości działania, m.in. taka że ten budżet uchwalimy w styczniu, no ale chcielibyśmy wiedzieć, bo jednak od piątku trochę czasu upłynęło, myślę, że Zarząd miał okazję zastanowić się nad tym co dalej ? Jakies były na komisji budżetu, ale myślę że my musimy wyjść z tej sali ze świadomością co dalej z budżetem i z naszą rolą w budżecie na rok 2018, no i na lata następne.

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – czy ktoś z Państwa jeszcze zechce zabrać głos w tym punkcie porządku dziennego ? ... Nie widzę, a zatem przychodzimy do punktu 14...

14. Interpelacje, zapytania, wnioski, oświadczenia radnych:

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – wiem, że będzie to średnio grzecznie, ale ja sobie udzielię głosu jego pierwszemu. Szanowni Państwo ! W ostatnim czasie, myślę że nie tylko ja, ale mamy okazję uczestniczyć w różnych spotkaniach, głównie ostatnio związanych z nadchodzącymi Świętami Bożego Narodzenia, z kończącym się starym rokiem. Powoli witamy nowy 2018 rok i tak troszeczkę wycinkowo, ale chcę powiedzieć, że w ubiegłą niedzielę, ale i wczoraj przebywałem w gminie Lipie. Tak na marginesie jest to też zaprzyjaźniona gmina Pani Skarbnik ... zgadza się Pani ? Szanowni Państwo ! 10 grudnia w niedzielę była uroczystość, zaczęła się od mszy św., ale później ta część świecka związana z przekazaniem tamtejszej jednostce Ochotniczej Straży Pożarnej wozu strażackiego średniej wielkości – tak to się określa. Strażacy i Pani Wójt Bożena Wieloch serdecznie dziękują Panom Marszałkom, wszystkim Państwu Radnym za finansową pomoc. Wiemy, że nasz udział w tych przedsięwzięciach związanych ze wspieraniem zakupu samochodów, a takich pomocy udzieliliśmy w tym roku 31, nie jest duża, ale są wdzięczni. Takie pamiątkowe plakety dostaliśmy, niektórzy z nas, bo nie wszyscy radni, ale ja przyjąłem tak w imieniu wszystkich radnych. Za to serdecznie dziękuję. Także w dniu wczorajszym, w tejże gminie Lipie w miejscowości Parzymiechy – gdzie ta miejscowość położona, to np. Pani Beata Kocik dobrze wie, tam pracowała – była uroczystość związana z tradycjami, ze *stołami bożonarodzeniowymi* i też przy tej okazji Pani Wójt serdecznie dziękowała, że o tej gminie, która jest położona na krańcach województwa, bo najwyżej niemalże według mapy, patrząc na mapę wprost w ujęciu fizycznym. Tak, że by przyjąć wiele innych podziękowań za współpracę z radnymi Samorządu Województwa Śląskiego na tych spotkaniach było. Dlatego też korzystając z uroczystej, powiedziałbym, części naszej sesji, przekazuję Państwu Radnym, Państwu Marszałkom te podziękowania jednostek samorządu terytorialnego, ale i, może nieładnie zabrzmiałoby, zwykłych obywateli za to, że wsłuchujemy się w ten głos społeczeństwa i zdarza nam się dość często, że udzielamy pomocy skutecznej. Oby nam się takie możliwości także przytrafiały w roku 2018.
- **radny Grzegorz Wolnik** – już za tydzień Święta Bożego Narodzenia, niedługo wejdziemy w nowy rok, pozwólcie zatem, że w imieniu klubu Platformy Obywatelskiej złożę Państwu wszystkim najserdeczniejsze życzenia radosnych zdrowych, błogosławionych Świąt Bożego Narodzenia, a na ten nowy rok życzę Państwu sukcesów, zdrowia, radości i tego żebyśmy na tej sali potrafili wypracować zawsze konsensus. Dziękuję bardzo i życzę jeszcze raz wszystkiego najlepszego !

- **radna Aniela Jany** – chciałam złożyć dzisiaj dwie interpelacje. Jedna interpretacja dotyczy sprawy sprzed roku, którą tutaj zgłaszałam. Chciałam tego miejsca podziękować *Kolejom Śląskim* za połowiczne załatwienie sprawy, za pięćdziesięcioprocentową ulgę dla osób represjonowanych, natomiast dzisiejszą interpelację składałam po to aby zmienić taryfę na stuprocentową ulgę. Uzasadnienie znajduje się w interpelacji, będzie do wglądu, można przeczytać. Ja jedynie chcę podjąć fakt, że tych osób jest coraz mniej, oni się wykruszają. I tutaj jeśli chodzi o osoby represjonowane i o wojennych kombatantów, już ich prawie praktycznie nie mamy. Jest to naprawdę garstka osób i proszę o przychylenie się do tej interpelacji (na piśmie – INT.5.0003.0298/17 <http://bip.slaskie.pl/dokumenty/2017/12/21/1513843073.pdf>). Drugą interpelację chciałbym złożyć i dotyczy ona reaktywacji ruchu pasażerskiego pociągów na całej linii nr 144. Linia 144 jest linią między Tarnowskimi Górami a Opolem (na piśmie – INT.5.0003.0299/17 <http://bip.slaskie.pl/dokumenty/2017/12/21/1513843595.pdf>). Korzystając, że jest w tym miejscu i w ślad za moimi przedmówcami chciałabym również we własnym imieniu, jak również mojego klubu, złożyć najserdeczniejsze życzenia – życzenia radości i takiego szczęścia, ale nie wynikającego z lampek, błyskotek, którymi oświetlone są miasta, ale takiej radości z serca płynącej – wszystkim serdecznie życzę tego.
- **radny Bronisław Karasek** – jak już moi przedmówcy mówili okres Bożego Narodzenia, ten oczekiwany, jest taki okresem składania sobie życzeń, okresem oczekiwania na narodzenie Pana. Ja w imieniu klubu radnych Polskiego Stronnictwa Ludowego życzę Państwu rodzinnych, spokojnych, ciepłych świąt, przede wszystkim zdrowia oraz tego żeby te właśnie skłócone strony, niejednokrotnie w naszych najbliższych rodzinach, mogły się przy jednym, wspólnym, świątecznym stole. W nowym roku tym wszystkim, a mam nadzieję że wszyscy mają jakieś założenia, jakieś plany, jakieś ambicje, życzę żeby to wszystko zostało spełnione, a nam tutaj wszystkim radnym, abyśmy w przyszłym roku podejmując tutaj stosowne uchwały, aby służyły mieszkańcom naszego województwa śląskiego – z ludowym pozdrowieniem klub radnych Polskiego Stronnictwa Ludowego.
- **radny Piotr Czarnynoga** – bardzo mnie prosił Burmistrz Miasta Bierunia Krystian Grzesica, aby w imieniu mieszkańców Bierunia serdecznie podziękować i złożyć najlepsze życzenia na święta Panu Wicemarszałkowi Stanisławowi Dąbrowie za remont drogi 934. Na odcinku kilkuset metrów trzeba było wydać zgodnie z projektem prawie 3 mln zł, po przetargu ponad 2 mln zł. Pan Marszałek nam to obiecał 3 lata temu i podziękowania, to nie jest wypomnienie że tak długo trwało – ustawa o zamówieniach publicznych, wiele innych, bardzo trudnych problemów. Panie Marszałku ! Społeczność

miasta Bierunia, Pan Burmistrz bardzo serdecznie dziękuje za Pana upór i za to, że jak Pan powie słowo, to Pan dotrzymuje !

- **radny Jan Kawulok** – no tak się składa, że nasz klub nie ma przedstawiciela w tym prezydium, więc jesteśmy takim klubem najmniejszym tutaj w Sejmiku, ale tym bardziej życzenia będą jak najbardziej szczere. Dużo zdrowia, zgody – może ten dzisiejszy dzień jest takim przykładem, właśnie ta wspólna modlitwa, wspólne wystąpienia osób różnych wyznań powoduje, że na pewno wiele, wiele nas łączy i chyba większość nas łączy, dlatego jeszcze raz zdrowia, błogosławieństwa bożego i dużo zrozumienia w nowym roku 2018. Wszystkiego dobrego !
- **radny Michał Czarski** – wprawdzie kolega Jerzy podpowiadał mi tu po drodze, że lewica nie musi – nie wiem czego nie musi ? Musi coraz mniej rzeczy, natomiast może i w tym tonie chciałbym również podobnie jak i moi przedmówcy złożyć Państwu życzenia zdrowych, spokojnych, satysfakcjonujących, pełnych miłości Świąt Bożego Narodzenia i wiele satysfakcji, wiele zadowolenia w nowym nadchodzącym roku, roku wyborczym, roku w którym pewnie wielu będzie oczekiwało poprawy, zmiany. Oby te zmiany szły w dobrym, korzystnym kierunku. Wszystkiego dobrego !
- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – więcej zgłoszeń nie widzę w tym punkcie porządku dziennego, przechodzimy do ostatniego, 15 punktu...

15. Zamknięcie sesji Sejmiku:

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – kilka spraw w tym punkcie porządku dziennego. Po pierwsze chcę wszystkim przypomnieć, że opracowaliśmy i w efekcie wszyscy Państwo Radni otrzymali harmonogram sesji Sejmiku Województwa Śląskiego na 2018 rok. Tutaj nie będziemy czynili żadnych zastrzeżeń, ale wiemy, że takie mamy intencje żeby tych terminów dotrzymywać. Może być różnie, może się zdarzyć potrzeba zmiany lub też dodatkowych sesji, tak jak i w tym mijającym roku bywało. Po drugie – chcę Państwa zaprosić, ci którzy jeszcze nie odebrali pamiątkowych kalendarzy, są do odbioru w Kancelarii Sejmiku. Szanowni Państwo ! Życzeń było cała moc, dlatego też informuję Państwa, zapraszam w imieniu Pana Marszałka, Państwa Marszałków, Pani Skarbnik, Pana Sekretarza wszystkich nas radnych na skromny poczęstunek. Sytuacja jest taka, że zazwyczaj jak obradowaliśmy w czasie tzw. sesji budżetowej, no to czas nam się zwykle kończył około 15⁰⁰. Poczęstunek był przygotowywany na 15⁰⁰, ale Państwo,

którzy realizowali to ważne zadanie, bo to też jest ważne dla ciała, są podobno gotowi, ale jeśli byłby mały poślizg to proszę ... jak my się rozumiemy się bez słów ! ... Tak, że zapraszam na poczęstunek, a z uwagi na to że zaoszczędziliśmy na czasie to silnie sugeruję żeby nie spieszyć, bo będzie czas na życzenia, na rozmowy. Wykorzystajmy ten czas, jeśli się tego nie dokonało, żeby się pojednać ... przypominam jeszcze o zdawaniu kart. Wobec wyczerpania porządku dziennego zamykam XLVII sesję Sejmiku Województwa Śląskiego V kadencji [godz. 13¹⁵].